

IRAKASKUNTZA GIDA

PSIKOMETRIA

IKASTURTEA:

2010-2011

TITULAZIOA: PSIKOLOGIA GRADUA

IKASTEGIA: PSIKOLOGIA FAKULTATEA

IKASTURTEA:

IRAKASKUNTZA GIDA

1. IRAKASGAIAREN OINARRIZKO EZAUGARRIAK

IZENA: PSIKOMETRIA

KODEA: 25076

IKASTURTEA: 2010/2011

IRAKASGAI MOTA= D

(D = adarreko oinarrizkoa; S = beste adar batzuetak o oinarrizkoa; Y = gradu amaierako proiektua; O = nahitaezkoa edo P = hautazkoa)

ECTS kredituak: 6

KURTSOA: 2

LAUHILEKOA: 2

Bete beharrekoak:

Gomendioak: Psikologiako metodología eta Datuen Analisia eta Diseinuak: Metodo Ez-esperimentalak irakasgaiak gaindituta edukitzea

2. IRAKASLE-TALDEAREN DATUAK

IZENA: Paula Elosua

IKASTEGIA/SAILA: Psikologia Fakultatea/

ALORRA: Portaera Zientzien Metodologia

BULEGO: 2D22

E-POSTA: paula.elosua@ehu.es

TLF: 943015693

URL WEB:

IZENA:

Esther Torres

IKASTEGIA/SAILA: Facultad de Psicología/ Metodología de las Ciencias del Comportamiento

ALORRA:

BULEGO: 2D22

E-POSTA: Esther.torres@ehu.es

TLF: 943015686

URL WEB:

IZENA: Alicia López

IKASTEGIA/SAILA: Facultad de Psicología/ Metodología de las Ciencias del Comportamiento

ALORRA:

BULEGO: 2D16

E-POSTA: alicia.lopez@ehu.es

TLF: 943018340

URL WEB:

3. IRAKASGAIAREN BERARIAZKO ETA ZEHARKAKO GAITASUNAK

Gaitasun Zkia	Gaitasuna
1	Aldagai psikologikoak deskribatzeko eta neurtzeko gai izatea: gaitasunak, jarrerak eta aldagai kognitibo eta sozialak. Testak eraikitzeke faseak jarraitzea eta itemak sortzeko gai izatea.
2	Neurketa-ered desberdinen ezaugarriak, mugak eta ekarpenak ezagutzea.
3	Definizio-eremu batera zuzentzen den instrumentua diseinatzeko gai izatea.
4	Testen fidagarritasuna eta balagarritasuna aztertzeke prozedurak erabiltzeko eta balioesteko gai izatea.
5	Testen aplikazioetatik eratorritako inferentziak sortzeko, interpretatzeko eta euren kalitatea balioesteko gai izatea.
6	Itemen eta test osoaren ezaugarri psikometrikoei buruzko txostenak egiteke eta baloratzeko gai izatea.

4. PROGRAMA

4.1. PROGRAMA TEORIKO ZABALA

FUNTSEZKO EZAGUTZA:

1. Sarrera
2. Neurketa Psikologian
  - 2.1. Oinarrizko kontzeptuak: neurketaren teoriak eta neurketa eskalak
  - 2.2. Eskalatzea
3. Psikometriaren kontzeptua
  - 3.1. Psikometria eta Psikologia arteko erlazioak
4. Testen teoria
  - 4.1. Testen teoriaren ereduak
  - 4.2. Definizioak, kontzeptuaren mugaketa eta sailkapena
5. Neurketa tresnak sortzea
  - 5.1. Testen helburuak eta zehaztapenak
  - 5.2. Neurketa probaren eraikuntzaren faseak
  - 5.3. Item motak eta itemak sortzea
  - 5.4. Itemak zuzentzea
    - 5.4.1. Zoriaren kontrola
    - 5.4.2. Alderantzizko itemak
    - 5.4.3. Aukera okerren analisisa
    - 5.4.4. Ezagutza partziala

EREDU PSIKOMETRIKOAK:

A) TESTEN TEORIA KLASIKOA

6. Eredu linean klasikoa
  - 6.1. Ereduaren deskribapena
  - 6.2. Oinarrizko hipotesiak
7. Fidagarritasuna
  - 7.1. Fidagarritasun-koefizientea
  - 7.2. Neurketa-errore estandarra
  - 7.3. Benetako puntuazioak zenbatestea
    - 7.3.1. Neurketa-errore estandarrean oinarritutako zenbatespena
    - 7.3.2. Erregresioan oinarritutako zenbatespena
  - 7.4. Fidagarritasuna zenbatesteko prozedura enpirikoak
    - 7.4.1. Denbora-diseinua
    - 7.4.2. Forma baliokideak
    - 7.4.3. Aplikazio bakarra
  - 7.5. Fidagarritasun-koefizientearengan eragiten duten faktoreak
    - 7.5.1. Fidagarritasuna eta aldakortasuna
    - 7.5.2. Fidagarritasuna eta probaren luzera
8. Itemen analisia eredu klasikotik
  - 8.1. Zailtasun-indizea
  - 8.2. Diskriminazio-indizea
  - 8.3. Baliagarritasun-indizea

ITEMARI ERANTZUTEAREN TEORIA

9. Itemari erantzutearen ereduak (IET)
  - 9.1. IETeko ereduaren helburuak
  - 9.2. Oinarrizko hipotesiak
  - 9.3. Itemen parametroak eta itemaren kurba bereizgarria
  - 9.4. Eredu motak
    - 9.4.1. Eredu dikotomikoak
    - 9.4.2. Eredu politomikoak
  - 9.5. Zenbatespenaren arazoa
  - 9.6. Aplikazioak

BALIAGARRITASUNA

10. Baliagarritasunaren kontzeptuaren bilakaera eta definizioa
  - 10.1. Baliagarritasuna eta alborapena
  - 10.2. Barne-ebidnetziak
    - 10.2.1. Edukiaren analisisian oinarrituta
    - 10.2.2. Erantzute-prozesuaren azterketa
    - 10.2.3. Barne-egitura
      - 10.2.3.1. Faktore analisia
    - 10.2.4. Ebidentzia konbergente/diskriminatzailea
    - 10.2.5. Bereizgarri-metodo anitzeko matrizea
  - 10.3. Kanpo-ebidnetziak
    - 10.3.1. Beste aldagaiekiko erlazioak
    - 10.3.1. Baliagarritasun-koefizientea
    - 10.3.1. Fidagarritasuna eta baliagarritasuna. Leuntze-formulak

PUNTUAZIOAK INTERPRETATZEA

- 11. Puntuazioak eraldatzea
  - 11.1 Eraldatze linealak
  - 11.2 Eraldatze ez-linealak
- 12. Alderdi etiko eta deontologikoak testen erabilpenean

4.2. PRAKTIKA EGITASMOA (*)

Gelako Praktikak (GP): gela teorikoek aldizkarietan argitaratutako artikulu psikometrikoen irakurketaren, argitaratutako testen ebaluazioaren eta ariketen bidez eskuratutako ezagutzak finkatzea dute helburu (1, 3 eta 6 Gaitasunak)

Ordenagilu Praktikak (OP): Ezagutzen aplikazioa eta analisi psikometrikoa. Softwarearen aplikazioa (2, 4, 5 eta 6 Gaitasunak)

Tailerrak (TA): talde bakoitzak diseinatu eta ebaluatzen du kurtsoko lana (1, 2 eta 3 konp)

Mintegiak (M): kurtsoan zehar burututako lanaren balioestea (1, 2, 3, 4, 5 eta 6 Gaitasunak)

(*) Jarduera bakoitzari dagokion gaitasuna zedarritu, gaitasunei dagozkien zenbakiak erabili.

5.- IRAKASGAIAREN PLANGINTZAKO KRONOGRAMA

Astea	Data	Teorikoa	PA	PO	TA	S
1	01/27-01/31	3o	2o			
2	02/03-02/07	3o			1o	
3	02/10-02/14	3o	1o		2o	
4	02/17-02/21	3o				
5	02/24-02/28	3o		1o		
6	03/03-03/07	3o		1o		
7	03/10-03/14	3o	1o	1o		
8	03/17-03/21	3o		1o		
9	03/24-03/28	3o	1h	1o		
10	03/31-04/04	3o	1h	1o		
11	04/07-04/11	2o		1o		
12	04/14-04/18			1o	2o	
	04/21-04/25					
13	04/28-05/02		1o	1o		
14	05/05-05/09		1o	2o	1o	
15	05/12-05/16		1o			2o
		32	9	11	6	2

6. EBALUAZIO-SISTEMA (TEORIA ETA PRAKTIKAK)

Klasera joatea derrigorrezkoa ez den arren, beharrezkoa eta oso gomendagarria da irakasgaiaren erritmoa eta dinamika jarraitzeko. Klase teorikoak funtsezkoak dira kontzeptuak ulertzeko eta gelako nahiz ordenagailuko praktikak burutzeko.

Ikastaroa gainditzeko ikasle bakoitzak irakaskuntza gidan deskribatutako gaitasunak eskuratu behar ditu.

Ikasle bakoitzak **azken azterketa** eta kurtsoan zehar proposatutako **praktikak** gainditu beharko ditu. Azken azterketari notaren %70 dagokio. Azterketa aukera-anitzeko proba da. Praktikei notaren %30 dagokie.

7. DOKUMENTAZIOA/BIBLIOGRAFÍA

OINARRIZKOA:

Abad, F.J., Olea, J., Ponsoda eta García, C. (2011). *Medición en ciencias sociales y de la salud*. Madrid. Síntesis.

Barbero, M.I., García, E., Vila, E., Suárez, J.C. eta HOLGADO, F.P. (2007): *Psicometría. Problemas Resueltos*. Cuaderno de Prácticas. Madrid: UNED. (Los correspondientes a validez)

Comisión Internacional de Tests. <http://www.cop.es/>

Elosua, P. (2005). *Psikometria. Testen eraketa eta erabilpena*. Leioa: EHU

Martinez Arias, R., Hernández Lloreda, Mª J., Hernández Lloreda, Mª V. (2006) *Psicometría*. Madrid. Alianza Editorial.

Muñiz, J (1996): *Psicometría*. Ediciones Universitatis. Madrid (Cap. 2)

Muñiz, J. (2005) La validez desde una óptica psicométrica. *Jornadas en Internet sobre Teorías conductuales y Test psicológicos*. Sevilla.

Padilla, J. L., Gómez, J., Hidalgo, M. D. eta Muñiz, J. (2006). La evaluación de las consecuencias en el uso de los tests en la teoría de la validez. *Psicothema*, 18 (2), 307-312.

Ferrando, P.J. (1993): *Introducción al análisis factorial*. PPU. Barcelona.

Ferrando, P.J. eta Anguiano-Carrasco, C. (2010). El análisis factorial como técnica de investigación en psicología. *Papeles del Psicólogo*, Vol. 31(1), pp. 18-33. <http://www.papelesdelpsicologo.es/pdf/1793.pdf>

OSAGARRIA:

Allen, M.J.; Yen.W.M. (1979): *Introduction to Measurement Theory*. Brooks/Cole

Cizek, G. J., Ed. (2001). *Standard Performance Standards. Concepts, Methods and Perspectives*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.

Comrey. C. (1985): *Manual de Análisis Factorial*. Cátedra. Madrid (Orig. 1973)

Coombs, C., Dawes, R., Tversky, A. (1981): *Introducción a la Psicología Matemática*. Alianza Universidad. Madrid. (Orig. 1970).

Embretson, S.E. eta Reise, S.P. (2000). *Item response theory for psychologist*. Mahwah, NY. Lawrence Erlbaum.

Elosua, P. (2003). Sobre la validez de los tests. *Psicothema* 15(2), 315-321.

Haladyna, T.M. (1999): *Developing and validating multiple-choice test items*. Hillsdale, NJ: Lea

Hambleton, R.K. (1990): Item Response Theory: Introduction and Bibliography. *Psicothema*, 2(1), 97-107.

Linn, R.L. eta Gronlund, N.E. (2000) *Measurement and assessment in teaching* (8th edition). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall

Nunnally, J.C. eta Bernstein, I.J.(1995): *Teoría Psicométrica*. Mcgraw-Hill. México.

Olea, J.; Ponsoda, V. Y Prieto, G. (Eds). (1999). *Tests informatizados: fundamentos y aplicaciones*. Madrid: Pirámide.

Thissen, D. eta Wainer, H. (2001): *tests scoring*. Mahwh, NY. Lawrence Erlbaumm.

Van Der Linden, W. J.Y Hambleton, R. K., Eds. (1997). *Handbook of modern item response theory*. New York: Springer-Verlag.

BALIABIDEAK INTERNETen:

Software librea:

Factor Analysis: Software libre <http://psico.fcep.urv.es/utilitats/factor/>
R commander <http://www.r-project.org/>

Beste baliabideak

American Psychological Association, American Educational Research Association, And National Council on Measurement in Education, (1999): *Standards for educational psychological tests*. American Psychological Association. Washington D.C.

<http://www.apa.org/science/standards/html>

Asociación Española de Metodología de las Ciencias del Comportamiento (aemcco):

<http://www.aemcco.org/>

Colegio Oficial De Psicólogos. <Http://www.cop.es>

Comisión Internacional de Tests. <Http://www.intestcom.org>

Introducción al Manual de Estilo APA 6ª edición

<http://www.slideshare.net/eflores/introduccion-apa-6ta-edicin>

Aldizkariak:

Anales de Psicología <http://www.um.es/analesps/>

Papeles del Psicólogo <http://www.cop.es/papeles>

Psicothema <http://www.psicothema.com/>

Revista Electrónica de Metodología Aplicada <http://www.psico.uniovi.es/REMA/>

8. TUTORE-ORDUTEGIAK

Hurrengo estekaren bidez tutore-ordutegira sartu daiteke:

<http://www.ehu.es/p200-home/es>